UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

22 päivänä syyskuuta 2011 *

Asiassa C-426/10 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 24.8.2010,

Bell & Ross BV, kotipaikka Zoetermeer (Alankomaat), edustajanaan avocat S. Guerlain,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolena ja muina osapuolina ovat

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään A. Folliard-Monguiral,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Klockgrossisten i Norden AB, kotipaikka Upplands Väsby (Ruotsi),

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues sekä tuomarit A. Rosas, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh ja P. Lindh (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: A. Calot Escobar,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.6.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bell & Ross BV (jäljempänä Bell & Ross) vaatii valituksellaan kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-51/10, Bell & Ross vastaan SMHV, 18.6.2010 antaman määräyksen (jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla se jätti tutkimatta

Bell & Rossin nostaman kanteen SMHV:n kolmannen valituslautakunnan 27.10.2009 (asia R 1267/2008-3) tekemästä päätöksestä, joka liittyi Klockgrossisten i Norden AB:n ja Bell & Rossin väliseen mitättömyysmenettelyyn.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euroopan unionin tuomioistuimen perussääntö

2 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan toisessa kohdassa määrätään erityisesti, että kanteeseen on tarvittaessa liitettävä säädös, jonka mitättömäksi julistamista pyydetään. Jos tätä asiakirjaa ei ole liitetty kanteeseen, ”kirjaaja kehottaa asianosaista toimittamaan asiakirjat kohtuullisessa ajassa; kannetta ei tällöin jätetä tutkimatta, vaikka asiakirjat toimitetaan vasta asian vireillepanoa koskevan määräajan päätyttyä”.

3 Perussäännön 45 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Työjärjestyksessä määrätään määräaikojen pidentämisestä pitkien etäisyyksien vuoksi.

Määräajan päättyminen ei johda oikeudenmenetyksiin, jos se, jota asia koskee, osoittaa, että on ollut ennalta arvaamattomia seikkoja tai ylivoimainen este.”

Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestys

4 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Jokaisen oikeudenkäyntiasiakirjan alkuperäiskappaleen on oltava asianosaisen asiamiehen tai asianajajan allekirjoittama.

Alkuperäiskappale ja kaikki liitteet, joihin siinä viitataan, on jätettävä unionin yleiselle tuomioistuimelle samoin kuin viisi jäljennöstä unionin yleistä tuomioistuinta varten ja yksi jäljennös kutakin asianosaista varten. Sen asianosaisen, joka jättää asiakirjat, on todistettava jäljennökset oikeiksi.

– –

6. Prosessuaalisten määräaikojen noudattamisen kannalta pidetään ratkaisevana sitä päivää, jona jäljennös oikeudenkäyntiasiakirjan allekirjoitetusta alkuperäiskappaleesta – – saapuu kirjaamoon telekopiolaitteen tai muun unionin yleisen tuomioistuimen käytettävissä olevan teknisen tiedonsiirtovälineen välityksellä, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale liitteineen ja 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuine jäljennöksineen jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenen päivän kuluessa tästä – –. Tähän kymmenen päivän määräaikaan ei sovelleta 102 artiklan 2 kohtaa.

– –”

5 Työjärjestyksen 44 artiklassa määrätään seuraavaa:

”– –

3. Asianosaista avustavan tai edustavan asianajajan on jätettävä kirjaamoon asiakirja, joka osoittaa, että hänellä on kelpoisuus esiintyä tuomioistuimessa jossakin jäsenvaltiossa tai muussa ETA-sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.

4. Kanteeseen on tarvittaessa liitettävä perussäännön 21 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetut asiakirjat.

5. Jos kantaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, kanteeseen on liitettävä:

a) säännöt, yhtiösopimus tai yhtiöjärjestys, äskettäin annettu ote yhdistys-, säätiö- tai kaupparekisteristä tai muu selvitys siitä, että kantaja on oikeushenkilönä olemassa;

b) selvitys siitä, että asianajajalle annetun valtuutuksen allekirjoittajalla on ollut siihen kelpoisuus.

5 a. Unionin tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkis- tai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla – – nostettuun kanteeseen on liitettävä jäljennös siitä sopimuksesta, johon tämä lauseke sisältyy.

6. Jollei kanne täytä tämän artiklan 3–5 kohdassa asetettuja vaatimuksia, kirjaajan on asetettava kantajalle kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tämän on täydennettävä kannettaan tai toimitettava puuttuvat asiakirjat. Jos kantaja ei määräajassa täydennä kannettaan tai toimita puuttuvia asiakirjoja, unionin yleinen tuomioistuin päättää julkiasiamiestä kuultuaan, aiheuttavatko puutteet kanteen jättämisen tutkimatta muotovaatimusten laiminlyönnin perusteella."

Kirjaajan ohjeet

6 Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan ohjeiden, sellaisina kuin ne on annettu 5.7.2007 (EUVL L 232, s. 1; jäljempänä kirjaajan ohjeet), 7 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Kirjaaja huolehtii siitä, että asiakirjavihkoon otetut asiakirjat ovat yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön, työjärjestyksen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asianosaisille antamien käytännön ohjeiden sekä näiden ohjeiden määräysten mukaisia.

Tarvittaessa kirjaaja asettaa määräajan, jonka kuluessa asianosaiset voivat korjata kirjaamoon jätettyjen asiakirjojen muotovirheet.

Kirjelmän tiedoksianto viivästyy, mikäli asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 55 ja 56 kohdassa mainittuja työjärjestyksen määräyksiä ei noudateta.

Kirjelmän tiedoksianto tapauksesta riippuen joko viivästyy tai saattaa viivästyä, mikäli asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 57 ja 59 kohdassa mainittuja määräyksiä ei noudateta.

– –

3. Kirjaaja hyväksyy ainoastaan sellaiset asiakirjat, joissa on asianosaisen asianajajan tai asiamiehen alkuperäinen allekirjoitus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta toimittaa asiakirjat telekopiolaitteella tai muulla teknisellä tiedonsiirtovälineellä.

– –”

Käytännön ohjeet asianosaisille

7 Unionin yleisen tuomioistuimen asianosaisille antamien käytännön ohjeiden, sellaisena kuin ne ovat 5.7.2007 annetussa versiossa (EUVL L 232, s. 7; jäljempänä asianosaisille annetut käytännön ohjeet), B otsikon ”Kirjelmien ulkoasu” alla määrätään muun muassa seuraavaa:

”– –

7. Kyseisen asianosaisen asianajajan tai asiamiehen allekirjoitus on merkittävä kirjelmän loppuun. Jos asianajajia tai asiamiehiä on useita, riittää, että yksi heistä allekirjoittaa kirjelmän.

– –

9. Kaikkien oikeudenkäyntiasiakirjojen jokaiseen jäljennökseen, jotka asianosaisten on esitettävä työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla, kyseessä olevan asianosaisen asianajajan tai asiamiehen on merkittävä hänen itsensä allekirjoittama maininta siitä, että jäljennös vastaa asiakirjan alkuperäiskappaletta."

8 Asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden F otsikon "Kirjelmien saattaminen menettelysääntöjen ja -ohjeiden mukaisiksi" alla 55–59 kohdassa esitetään tilanteet, joissa kirjelmiä voidaan täydentää.

9 Yllä mainitun 55 kohdan mukaan on niin, että jos kanne- tai valituskirjelmä ei täytä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 3–5 kohdassa esitettyjä edellytyksiä, jotka koskevat seuraavien asiakirjojen ja selvitysten esittämistä, asetetaan kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa on esitettävä

"a) asianajajan kelpoisuuden osoittava asiakirja – –

b) selvitys siitä, että yksityisoikeudellinen oikeushenkilö on oikeushenkilönä olemassa – –

c) valtuutus – –

d) selvitys siitä, että valtuutuksen allekirjoittajalla on ollut siihen kelpoisuus – –

e) kanteen kohteena oleva toimi (kun kyse on kumoamiskanteesta)".

10 Asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 56 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Henkistä omaisuutta koskevissa asioissa, joissa riitautetaan SMHV:n valituslautakunnan päätöksen lainmukaisuus, kannekirjelmää, joka ei täytä työjärjestyksen 132 artiklassa esitettyjä edellytyksiä, jotka koskevat seuraavien tietojen ilmoittamista ja asiakirjojen esittämistä, ei anneta tiedoksi vastapuolelle, vaan asetetaan kohtuullinen määräaika, jossa on esitettävä:

a) valituslautakuntakäsittelyn asianosaisten nimet ja osoitteet (työjärjestyksen 132 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta)

b) valituslautakunnan päätöksen tiedoksiantopäivä (työjärjestyksen 132 artiklan 1 kohdan toinen alakohta)

c) kannekirjelmän liitteeksi kanteen kohteena oleva päätös (työjärjestyksen 132 artiklan 1 kohdan toinen alakohta).”

11 Ohjeiden 57 kohdassa määrätään muun muassa seuraavaa:

”Jos kanne- tai valituskirjelmä ei täytä seuraavia muotomääräyksiä, jotka koskevat seuraavia seikkoja, kyseisen kirjelmän tiedoksi antamista lykätään ja asetetaan kohtuullinen määräaika, jossa:

– –

b) asianajajan tai asiamiehen on merkittävä alkuperäinen allekirjoitus kanne- tai valituskirjelmän loppuun (käytännön ohjeiden 7 kohta)

– –

o) on toimitettava kanne- tai valituskirjelmän oikeaksi todistettuja jäljennöksiä (työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja käytännön ohjeiden 9 kohta).”

12 Asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 58 kohdassa määrätään, että jos kanne- tai valituskirjelmä ei täytä prosessiosoitetta, mahdollisen toisen asianajajan kelpoisuuden osoittavaa asiakirjaa, perustelujen lyhennelmää tai liitteiden kääntämistä oikeudenkäyntikielelle koskevia muotomääräyksiä, se annetaan tiedoksi, mutta sen täydentämiseksi asetetaan kohtuullinen määräaika.

13 Lopuksi 59 kohdassa määrätään tilanteen mukaan velvollisuudesta tai mahdollisuudesta kanne- tai valituskirjelmän täydentämiseen siinä tapauksessa, että kirjelmän sivumäärä ylittää käytännön ohjeiden mukaisen enimmäissivumäärän, sekä tiedoksi antamisen lykkäämisestä tällaisessa tapauksessa.

Asian aiemmat käsittelyvaiheet

14 Kantaja nosti kanteen SMHV:n kolmannen valituslautakunnan 27.10.2009 tekemästä päätöksestä kannekirjelmällä, joka saapui faksitse unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.1.2010. Kannekirjelmä saapui kirjaamoon ennen 25.1.2010 eli ennen kanteen nostamisen määräajan päättymistä.

15 Kantaja ilmoitti 28.1.2010 päivätyllä kirjeellä toimittavansa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.1.2010 faksitse lähetetyn kannekirjelmän alkuperäiskappaleen ja sen liitteet, kannekirjelmän seitsemän oikeaksi todistettua jäljennöstä sekä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 3–5 kohdassa vaaditut asiakirjat.

16 Kirjaamo otti kantajaan yhteyttä 2.2.2010 ilmoittaakseen, että kannekirjelmän alkuperäiskappaletta ei voitu varmuudella yksilöidä 1.2.2010 toimitetuista asiakirjoista.

17 Kantajan asianajaja lähetti 3.2.2010 päivätyllä kirjeellä kirjaamoon hallussaan olevan kannekirjelmän ja selitti seuraavaa:

”Olen vakuuttunut siitä, että olen lähettänyt teille aiemmin alkuperäisen asiakirjan valokopioineen, enkä näin ollen voi sanoa, onko oheinen asiakirja alkuperäinen. Mielestäni kyse on asiakirja-aineistossamme säilytetystä kopiosta. Pyydän teitä tutkimaan asiakirjan ja jään odottamaan asiaa koskevia huomioitanne.”

18 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamo ilmoitti 5.2.2010 kantajalle, että se katsoi kyseisen asiakirjan olevan alkuperäinen, koska mustan värinen muste oli hieman levinnyt, kun allekirjoituksen päälle oli asetettu kostea kangas.

19 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamo rekisteröi kannekirjelmän 5.2.2010 eli sen jälkeen, kun kannekirjelmän faksitse lähettämisestä alkanut, unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa määrätty kymmenen päivän määräaika oli päättynyt.

20 Kantaja vetosi 12.2.2010 päivätyssä kirjeessään anteeksiannettavaan virheeseen sen oikeuttamiseksi, että kannekirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale toimitettiin yllä mainitun kymmenen päivän määräajan päättymisen jälkeen.

21 Unionin yleinen tuomioistuin ei antanut kannetta tiedoksi SMHV:lle.

Valituksenalainen määräys

22 Unionin yleinen tuomioistuin jätti valituksenalaisella määräyksellään kanteen tutkimatta, koska sen työjärjestyksen 111 artiklan perusteella kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuivat.

23 Unionin yleinen tuomioistuin huomautti, että sen työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa määrätään, että jos kannekirjelmä saapuu kirjaamoon faksitse, sen alkuperäiskappale on jätettävä kirjaamoon kymmenen päivän kuluessa. Kun otetaan huomioon tämä määräajan pidennys, kannekirjelmän alkuperäiskappaleen olisi pitänyt saapua kirjaamoon ennen kuin määräaika päättyi 1.2.2010. Koska kannekirjelmän alkuperäiskappale on kuitenkin vastaanotettu 5.2.2010, kannekirjelmä on jätetty liian myöhään, eikä kanteen nostamisen määräajasta voida poiketa minkäänlaisen anteeksiannettavan erehdyksen perusteella seuraavien syiden vuoksi:

”15 Kannekirjelmä on saapunut faksitse unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.1.2010 eli ennen kanteen nostamisen määräajan päättymistä.

16 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdan mukaan sitä päivää, jona jäljennös oikeudenkäyntiasiakirjan allekirjoitetusta alkuperäiskappaleesta saapuu unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon faksitse, pidetään kuitenkin prosessuaalisten määräaikojen noudattamisen kannalta ratkaisevana ainoastaan, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenen päivän kuluessa faksin vastaanottamisesta.

17 Nyt käsiteltävässä asiassa kantaja on kuitenkin jättänyt 1.2.2010 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon kannekirjelmän seitsemän jäljennöstä, joita ei ole todistettu oikeiksi. Kannekirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale on saapunut unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.2.2010 eli työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa määrätyn kymmenen päivän pituisen määräajan päättymisen jälkeen. Näin ollen kyseisen määräyksen mukaan kanteen nostamisen määräajan noudattamisen kannalta ratkaisevana on pidettävä ainoastaan kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen jättämispäivää eli 5.2.2010. On siis todettava, että kannekirjelmä on jätetty määräajan päättymisen jälkeen (asia T-358/07, PubliCare Marketing Communications v. SMHV (Publicare), määräys 28.4.2008, 13 kohta).

18 Kantaja väittää 12.2.2010 päivätyssä kirjeessään, että kyseessä olevasta määräajasta on poikettava, koska on tapahtunut anteeksiannettava erehdys.

19 Tässä yhteydessä on huomautettava, että kanteen nostamisen määräaikojen yhteydessä anteeksiannettavan erehdyksen käsitettä on tulkittava suppeasti ja se voi koskea ainoastaan poikkeuksellisia olosuhteita, joissa on erityisesti kyse siitä, että asianomainen toimielin on menetellyt tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan yksinään tai ratkaisevassa määrin ymmärrettävän sekaannuksen vilpittömässä mielessä olevalle yksityiselle, joka on noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaisesti valistuneelta toimijalta (ks. asia T-12/90, Bayer

v. komissio, tuomio 29.5.1991, Kok., s. II-219, 29 kohta ja asia T-392/05, MMT v. komissio, määräys 11.12.2006, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Nyt käsiteltävässä asiassa kantaja väittää on käyttäneensä palveluntarjoajaa vaadittujen jäljennösten tekemiseen, ja siksi sen mukaan ainoa selitys kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen toimittamatta jättämiselle on unionin yleiseen tuomioistuimeen jätettyjen asiakirjojen valmisteluvaiheessa tapahtunut sekaannus kannekirjelmän jäljennösten ja palveluntarjoajan palauttaman allekirjoitetun alkuperäiskappaleen välillä.

21 Lisäksi kantaja toteaa, että sillä on tapana allekirjoittaa mustalla musteella, koska muun värisen musteen käyttämisestä ei ole määrätty.

22 Kantajan mukaan tästä seuraa se, että kun otetaan huomioon tehtyjen jäljennösten laatu, on ollut erittäin vaikeaa erottaa allekirjoitettu alkuperäiskappale jäljennöksistä, koska alkuperäinen allekirjoitus on samanvärinen kuin jäljennös.

23 Kantaja väittää lisäksi, että se, että unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamon on pitänyt yrittää levittää allekirjoituksen mustetta asettamalla allekirjoituksen päälle kostean kankaan voidakseen tunnistaa kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen, on varotoimi, jota ei voida järjestelmällisesti vaatia kantajalta.

24 Kantaja lisää lopuksi, että –– asianosaisille an[tamien] käytännön ohjeiden ––57 kohdan o alakohdassa, jossa mahdollistetaan kohtuullisessa määräajassa sellaisten kanne- tai valituskirjelmien täydentäminen, jotka eivät täytä

tiettyjä muotomääräyksiä, sallitaan puuttuvien kanne- tai valituskirjelmän oikeaksi todistettujen jäljennösten toimittaminen, ja tämä voi heikentää kantajien tarkkaavaisuutta siltä osin kuin kyse on tarpeesta erottaa kirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale ja sen jäljennökset toisistaan.

25 Kantaja ei kuitenkaan osoita, että – kun edellä esitetty otetaan huomioon – kyseessä olisivat olleet poikkeukselliset olosuhteet, eikä näytä toteen edellä 19 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaista tavanomaisesti valistuneelta toimijalta edellytettyä huolellisuutta.

26 Kantaja myöntää nimittäin itsekin, että se on itse aiheuttanut unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimitettavaksi tarkoitettujen asiakirjojen valmisteluvaiheessa tapahtuneen sekaannuksen.

27 Ei myöskään vaikuta siltä, etteikö vaikeus erottaa toisistaan kirjelmän allekirjoitettu alkuperäisversio ja sen jäljennökset olisi vältettävissä turvautumalla mihin tahansa menetelmään, jossa kirjelmän alkuperäisversiota käsitellään erillään niin, että vältetään sen jättäminen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon vasta työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdan mukaisen kymmenen päivän määräajan päätyttyä.

28 Lisäksi on todettava, että yhtäältä se, että kirjelmän allekirjoitettua alkuperäiskappaletta ei jätetä kyseisen määräajan kuluessa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon, ei ole – – asianosaisille an[tamien] käytännön ohjeiden 55–59 kohdassa määrätty tilanne kanne- ja valituskirjelmien täydentämiseksi, ja että toisaalta ohjeiden 57 kohdan o alakohdassa sallitaan kantajien edun mukaisesti se, että siirretään myöhempään ajankohtaan unionin yleisen tuomioistuimen arviointia, joka koskee kannekirjelmän tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, joista määrätään työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja joissa ohjeistetaan erottamaan kirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale ja sen jäljennökset toisistaan. Näin ollen edellä mainitusta 57 kohdan o alakohdassa sallitusta mahdollisuudesta täydentää kannekirjelmää ei voi olla seurauksena kantajien tarkkaavaisuuden heikentyminen siltä osin kuin kyse on tarpeesta erottaa kirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale ja sen jäljennökset toisistaan.

29 Joka tapauksessa on ollut kantajan asiana erottaa kirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale ja sen jäljennökset toisistaan.

30 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kanne on nostettu myöhässä ja se on jätettävä tutkimatta, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, eikä kannetta tarvitse antaa tiedoksi SMHV:lle."

Asianosaisten vaatimukset

24 Bell & Ross vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen määräyksen

– toteaa, että asiassa T-51/10 nostettu kumoamiskanne voidaan ottaa tutkittavaksi, ja näin ollen palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta se voi ratkaista pääasian

– velvoittaa SMHV:n korvaamaan valituksesta ja ensimmäisessä oikeusasteessa käydystä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

25 SMHV vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen

– velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

26 Kumoamisvaatimuksensa tueksi valittaja esittää kuusi valitusperustetta.

Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 111 artiklan rikkomista

27 Valittaja väittää, että julkisasiamiestä ei ole kuultu ja että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 111 artiklaa on näin ollen rikottu.

28 Vastauksena tähän valitusperusteeseen on korostettava, että vaikka työjärjestyksen 111 artiklassa, johon valituksenalainen määräys perustuu, määrätään julkisasiamiehen kuulemisesta, sen 2 artiklan 2 kohdassa kuitenkin täsmennetään, että viittauksia julkisasiamieheen ”sovelletaan vain tapauksiin, joissa joku tuomareista on nimetty julkisasiamieheksi”. Nyt käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan ole nimetty yhtäkään tuomaria julkisasiamieheksi unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä.

29 Valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan rikkomista

Asianosaisten lausumat

30 Valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut työjärjestyksensä 43 artiklaa virheellisesti katsoessaan, että kannekirjelmä on jätetty määräajan päättymisen jälkeen. Se korostaa, että kirjaamo vastaanotti kannekirjelmän seitsemän jäljennöstä ennen kanteen nostamisen määräajan päättymistä, toisin kuin valituksenalaisen määräyksen 17 kohdassa ja aiemmin tässä tuomiossa mainitun asian PubliCare Marketing Communications vastaan SMHV (Publicare) olosuhteissa. Valittaja katsoo, että asiassa merkityksellinen kysymys on kirjelmän alkuperäiskappaleen tunnistaminen. Kyseisessä 43 artiklassa ei valittajan mukaan täsmennetä mitenkään kirjelmän allekirjoitustapaa (väri, täytekynän tyyppi jne.). Unionin yleisen tuomioistuimen tekemä testi kostealla kankaalla voidaan kyseenalaistaa, sillä kaikki musteet eivät leviä. Unionin yleinen tuomioistuin ei ole maininnut valituksenalaisessa määräyksessä menetelmää, jolla se on voinut erottaa alkuperäiskappaleen jäljennöksestä, ja se on näin ollen lisäillyt edellytyksiä, joita ei ole mainittu sen työjärjestyksen 43 artiklassa.

31 SMHV katsoo, että tämä valitusperuste on selvästi perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

32 Toisin kuin valittaja väittää, valituksenalaisessa määräyksessä ei määrätä minkäänlaisista kirjelmien allekirjoitusmenetelmien erityisedellytyksistä eikä todistuskeinoista, joiden avulla voidaan osoittaa, että allekirjoitus, joka kirjelmässä on oltava, on alkuperäinen.

33 Myöskään sitä ei ole kiistetty, että kirjaamoon kanteen nostamisen määräajan päättymisen jälkeen saapuneessa kannekirjelmässä oleva asianajajan allekirjoitus on alkuperäinen.

34 Näin ollen tämä valitusperuste on perusteeton.

Kolmas valitusperuste, joka koskee kirjaajan ohjeiden 7 artiklan 1 kohdan ja asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 57 kohdan b alakohdan noudattamatta jättämistä

Asianosaisten lausumat

35 Valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se ei ole sallinut kanteen täydentämistä kirjaajan ohjeiden 7 artiklan 1 kohdan ja asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 57 kohdan b alakohdan mukaisesti.

36 SMHV katsoo, että tämä valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska valittaja ei ole vedonnut asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 57 kohdan b alakohtaan. Asiakysymyksen osalta SMHV katsoo, että tämä valitusperuste on perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

37 Tämän valitusperusteen tutkittavaksi ottamisesta on todettava, että valituksenalainen määräys perustuu unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 111 artiklaan, jossa ei edellytetä asianosaisten kuulemista ennen tällaisen ratkaisun tekemistä. Näin ollen valittajaa ei voida moittia siitä, että se ei ole ottanut kannekirjelmässään esille kirjelmän jättämiseen liittyviä olosuhteita koskevia perusteluja. Kolmannen valitusperusteen tarkoituksena ei siis ole muuttaa unionin yleisessä tuomioistuimessa käsitellyn kanteen kohdetta. Näin ollen valitusperuste on otettava tutkittavaksi.

38 Asiakysymyksestä on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen määräyksen 17 kohdassa, että kannekirjelmän allekirjoitettu alkuperäisversio on saapunut sen kirjaamoon määräajan päättymisen jälkeen. Lisäksi määräyksen 28 kohdassa todetaan, ettei se, että kirjelmän allekirjoitettua alkuperäiskappaletta ei jätetä asetetuissa määräajoissa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon, ole asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 55–59 kohdassa määrätty tilanne, jossa kirjelmiä voidaan täydentää.

39 On kiistatonta, että kannekirjelmän alkuperäiskappale on saapunut unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon vasta kanteen nostamisen määräajan päätyttyä.

40 Työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdassa kuitenkin edellytetään, että jokaisesta oikeudenkäyntiasiakirjasta esitetään alkuperäiskappale, joka on asianosaisen asianajajan allekirjoittama.

41 Työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdan mukaan prosessuaalisten määräaikojen noudattamisessa pidetään ratkaisevana päivää, jona oikeudenkäyntiasiakirjan allekirjoitetun alkuperäiskappaleen jäljennös saapuu unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon faksitse, vain siinä tapauksessa, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenen päivän kuluessa faksin vastaanottamisesta.

42 Kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen toimittamatta jättäminen ei ole työjärjestyksen 44 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu korjattavissa oleva virhe. Näin ollen kannekirjelmässä, jota asianajaja ei ole allekirjoittanut, on virhe, joka johtaa prosessuaalisten määräaikojen päätyttyä kanteen tutkimatta jättämiseen, eikä kannekirjelmää voida täydentää (ks. vastaavasti asia C-163/07 P, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret ja Akar v. komissio, määräys 27.11.2007, Kok., s. I-10125, 25 ja 26 kohta).

43 On korostettava, että näiden menettelysääntöjen tiukka soveltaminen vastaa oikeusvarmuuden vaatimuksia sekä tarvetta välttää oikeudenhoidossa kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua. Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisen kohdan mukaisesti prosessuaalisista määräajoista voidaan poiketa ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi ainoastaan täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa (ks. vastaavasti mm. asia 42/85, Cockerill-Sambre v. komissio, tuomio 26.11.1985, Kok., s. 3749, 10 kohta ja asia C-242/07 P, Belgia v. komissio, määräys 8.11.2007, Kok., s. I-9757, 16 kohta).

44 Näin ollen tämä valitusperuste ei ole perusteltu.

Neljäs ja viides valitusperuste, jotka koskevat anteeksiannettavaa virhettä tai ennalta arvaamatonta seikkaa

Asianosaisten lausumat

45 Valittaja vetoaa anteeksiannettavaan virheeseen. Koska vaadittujen jäljennösten sivumäärä (yhteensä 2 651 sivua) on huomattava, valittaja on katsonut tarpeelliseksi kääntyä ulkopuolisen palveluntarjoajan puoleen. Tämä on valittajan mukaan unohtanut liittää yhden kappaleen unionin yleiseen tuomioistuimeen toimitettuun lähetykseen,

mutta asianajaja on korjannut erehdyksen ajoissa. Sekaannus alkuperäiskappaleen ja jäljennösten välillä on johtunut poikkeuksellisista ja ulkoisista tekijöistä, jotka ovat olleet seurausta palveluntarjoajan tekemästä erehdyksestä. Valittaja katsoo toimineensa vilpittömässä mielessä ja huolellisesti. Kaikki kirjaamoon toimitetut asiakirjat on allekirjoitettu, ja ne on jätetty ajoissa. Lisäksi valittaja väittää, että sekaannus alkuperäiskappaleen ja jäljennösten välillä on johtunut epätavallisista ja valittajasta riippumattomista seikoista eli palveluntarjoajan tekemästä erehdyksestä alkuperäiskappaleen ja jäljennösten välillä sekä siitä, että palveluntarjoaja on toimittanut puutteellisen liitteen, ja että se näin ollen on ennalta arvaamaton seikka.

46 SMHV katsoo, että anteeksiannettavan virheen käsite koskee ainoastaan poikkeuksellisia olosuhteita, joissa on erityisesti kyse sitä, että asianomainen toimielin on menetellyt tavalla, joka on yksinään tai ratkaisevassa määrin omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän sekaannuksen yksityiselle. Alkuperäiskappaleen ja jäljennöksen erottaminen toisistaan on kuitenkin SMHV:n mukaan erittäin tärkeää. Valittajan olisi pitänyt erottaa alkuperäiskappale selvästi jäljennöksistä esimerkiksi allekirjoittamalla alkuperäiskappale sinisellä mustekynällä. Jos valittaja olisi toiminut nopeammin, kanteen täydentäminen olisi ollut mahdollista kanteen nostamisen määräajassa. SMHV katsoo, että sekaannus alkuperäiskappaleen ja jäljennösten välillä on luettava valittajan syyksi.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

47 Unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti todennut valituksenalaisen määräyksen 19 kohdassa kanteen nostamisen määräajoista, että anteeksiannettavan erehdyksen käsitettä on tulkittava suppeasti ja että se voi koskea ainoastaan poikkeuksellisia olosuhteita, eli erityisesti sellaisia, joissa asianomainen toimielin on menetellyt tavalla, joka on yksinään tai ratkaisevassa määrin omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän

sekaannuksen vilpittömässä mielessä olevalle henkilölle, joka on noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaisesti valistuneelta toimijalta.

48 Ennalta arvaamattoman seikan käsite sisältää objektiivisen elementin, joka liittyy epätavallisiin ja toimijasta riippumattomiin seikkoihin, sekä subjektiivisen elementin, joka liittyy asianomaisen velvollisuuteen suojautua epätavallisen tapahtuman seurauksilta ryhtymällä tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät vaadi kohtuuttomia uhrauksia. Toimijan on etenkin seurattava tarkkaan asian käsittelyn vaiheita ja erityisesti osoitettava huolellisuutta noudattaakseen asetettuja määräaikoja (ks. vastaavasti asia C-195/91 P, Bayer v. komissio, tuomio 15.12.1994, Kok., s. I-5619, 32 kohta ja em. asia Belgia v. komissio, määräyksen 17 kohta).

49 Valittaja väittää, että sekaannus kirjelmän alkuperäiskappaleen ja jäljennösten välillä on johtunut sellaisen ulkopuolisen yrityksen toiminnasta, jolle valittaja oli antanut tehtäväksi ottaa suuren määrän kannekirjelmän jättämiseksi välttämättömiä jäljennöksiä.

50 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 89 kohdassa, kirjaamoon toimitettavien oikeudenkäyntiasiakirjojen valmistelu, valvonta ja tarkistaminen ovat asianosaisen asianajajan vastuulla. Näin ollen sitä, että sekaannus kannekirjelmän alkuperäiskappaleen ja jäljennösten välillä on johtunut sellaisen ulkopuolisen yrityksen toiminnasta, jolle valittaja on antanut tehtäväksi jäljennösten ottamisen, ja muita valittajan esittämiä seikkoja ei voida pitää poikkeuksellisina olosuhteina tai epätavallisina valittajasta riippumattomina seikkoina, joilla voitaisiin perustella valittajan anteeksiannettava virhe tai valittajan kannalta ennalta arvaamaton seikka.

51 Neljäs ja viides valitusperuste eivät näin ollen ole perusteltuja.

Kuudes valitusperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen ja luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista

Asianosaisten lausumat

52 Valittaja väittää, että jättäessään kanteen tutkimatta, vaikka kannekirjelmän seitsemän jäljennöstä, jotka kaikki olivat asianajajan allekirjoituksella varustettuja, oli vastaanotettu määräajassa, unionin yleinen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon suhteellisuusperiaatetta eikä luottamuksensuojan periaatetta. Sekä kirjaajan ohjeissa (7 artikla) että asianosaisille annetuissa käytännön ohjeissa (57 kohdan b alakohta) sallitaan kannekirjelmän täydentäminen niin, että siihen lisätään asianajajan alkuperäinen allekirjoitus.

53 SMHV korostaa, että prosessuaalisten määräaikojen ja muiden olennaisten menettelymääräysten tiukalla soveltamisella ei loukata oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Kanteen tutkimatta jättäminen sillä perusteella, että kannekirjelmä on jätetty liian myöhään, ei SMHV:n mukaan ole tämän oikeuden vastaista eikä suhteetonta. Asianosaisille annettujen käytännön ohjeiden 57 kohdan b alakohta ei ole luonteeltaan sellainen, että sen perusteella voisi syntyä perusteltu luottamus, joka koskee sellaisen kannekirjelmän täydentämistä, josta puuttuu alkuperäinen allekirjoitus, eikä sen perusteella missään tapauksessa voida poiketa unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa olevasta selvästä vaatimuksesta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

54 Koska kannekirjelmän alkuperäiskappaletta ei ole esitetty vaaditussa määräajassa, kanne on jätetty tutkimatta.

55 Valittajan vetoaminen suhteellisuusperiaatteeseen ei vaikuta tähän päätelmään. Kuten tämän tuomion 43 kohdassa on todettu, menettelysääntöjen tiukka soveltaminen nimittäin vastaa oikeusvarmuuden vaatimuksia ja tarvetta välttää oikeudenhoidossa kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua.

56 Luottamuksensuojan periaatteen väitetystä loukkaamisesta on huomautettava, että unionin tuomioistuin on toistuvasti katsonut, että mahdollisuus vedota tähän periaatteeseen on kaikilla henkilöillä, joille toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia. Tämän periaatteen loukkaamiseen ei sitä vastoin voida vedota, jollei hallintoviranomainen ole antanut täsmällisiä vakuutteluja (asia C-506/03, Saksa v. komissio, tuomio 24.11.2005, 58 kohta). Samoin silloin, kun huolellinen ja järkevä talouden toimija voi ennakoida sellaisen unionin toimenpiteen toteuttamisen, joka voi vaikuttaa sen etuihin, se ei voi vedota tähän periaatteeseen, kun tällainen toimenpide toteutetaan (asia 265/85, Van den Bergh en Jurgens ja Van Dijk Food Products (Lopik) v. komissio, tuomio 11.3.1987, Kok., s. 1155, 44 kohta).

57 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on riittävää todeta, että valittaja ei ole vedonnut valituksensa tueksi yhteenkään seikkaan, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että unionin yleinen tuomioistuin on antanut valittajalle tämän kannekirjelmän sääntöjenmukaisuutta koskevia täsmällisiä vakuutteluja.

58 Näin ollen kuudes valitusperuste ei ole perusteltu.

59 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitus on hylättävä kokonaisuudessaan perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

60 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan, jota saman työjärjestyksen 118 artiklan perusteella sovelletaan valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

61 Koska SMHV on vaatinut, että valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska valittaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Bell & Ross BV velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset